

BİNGÖL AÇIK CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARET RAPORU

Rapor No:
2026/26

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 7/5/2026 tarihli ve 2026/461 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iii
TABLolar DİZİNİ	iv
GİRİŞ.....	1
I. GENEL BİLGİLER.....	3
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
II. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
A. Fiziksel Koşullar.....	5
B. Yönetim ve Personelin Tutumu	7
C. Beslenme.....	9
D. Sağlık Hizmetleri	10
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	11
F. Sosyal, Kültürel, Mesleki, Eğitsel ve Sportif Etkinlikler	12
G. Dış Dünya ile İletişim.....	14
H. İşyurtları ve Çalışma Koşulları.....	15
III. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER	16
A. Değerlendirme	16
B. Tavsiyeler.....	17
1) Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	17
2) Bingöl İl Özel İdaresine Yönelik Tavsiye	18
3) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye	18

KISALTMALAR

AİHM	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİÖK/CPT	: Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
ARDEF	: Araştırma Değerlendirme Formu
AYM	: Anayasa Mahkemesi
Inf.	: Information (Bilgi)
m²	: Metrekare
md.	: Madde
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
para.	: Paragraf
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: Ünvan Bazında Kurum Personeli Sayısı

Tablo 2: Kurum Personelinin Eğitim Durumu

Tablo 3: Kurumda Eğitim-Öğretime Devam Eden Mahpuslara İlişkin Sayısal Veriler

GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca, OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak TİHEK'in görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 14'üncü maddesi uyarınca; *“Açık ceza infaz kurumları, hükümlülerin iyileştirilmelerinde, çalıştırılmaları ve meslek edindirilmelerine öncelik verilen, firara karşı engelleri ve dış güvenlik görevlisi bulunmayan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimi ile yetinilen kurumlardır.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek TİHEK'in görevleri arasında sayılmıştır. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetkileri arasında yer almaktadır.

6. Anılan görevin icrası kapsamında, 8/5/2025 tarihinde Bingöl Açık Ceza İnfaz Kurumuna¹ haberli bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; Ulusal Önleme Mekanizması Birimi Koordinatörü ..., Hâkim ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcısı ..., Uzman Psikolog ... ile Kurumumuzun talebi doğrultusunda Bingöl Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

7. Ziyaret, Kurum İdaresi ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede; TİHEK Heyeti tarafından UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdare ile yapılan görüşmenin ardından Ziyaret Heyeti odaların bulunduğu alan ve eklentilerde incelemelerde bulunmuştur. İdareden edinilen mahpusların yerleşim planına ilişkin belge üzerinden, İdarenin dahli olmadan farklı suç türlerinden mahpusların bulunduğu odalar seçilerek buradaki mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara TİHEK ve UÖM görevi hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş ve gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personelden herhangi biri görüşme yapılan bölümlere alınmamıştır. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve bu amaçla bir takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş olup ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ile Başkanlık Makamının 25/4/2025 tarihli ve 50275 sayılı olurlarına istinaden 8/5/2025 tarihinde Bingöl Açık Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

¹ Bundan sonra kısaca “Kurum” olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükmen tutukluları ifade etmektedir.

I. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. 2011 yılında faaliyete geçen Kurum, Bingöl şehir merkezine 12 kilometre mesafede bulunmaktadır.

10. Bingöl şehir merkezine, 5-10 dakika aralıklarla toplu taşıma ile ulaşım sağlanabilmektedir.

B. Kurum Personeli

11. Kurumda, 234 personel görev yapmaktadır. Personelin ünvan ve görev dağılımı aşağıdaki yer almaktadır:

ÜN VAN	MEVCUT PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
İdare Memuru	2
Sayman	1
Psikolog	1
Diş Hekimi	1
Öğretmen	2
Hemşire	1
Sağlık Memuru	3
İnfaz ve Koruma Başmemuru	4
İnfaz ve Koruma Memuru	188
Bilgisayar İşletmeni	6
Memur	3
Teknisyen	8
Aşçı	2
Şoför	9
Kaloriferci	1
Hizmetli	1
TOPLAM	234

Tablo 1: Ünvan Bazında Kurum Personeli Sayısı

12. Kurumda görev yapan personelin öğrenim durumu aşağıdaki tabloda yer almaktadır;

EĞİTİM DÜZEYİ	PERSONEL SAYISI
Ortaokul	1
Lise	35
Ön Lisans	48
Lisans	140
Yüksek Lisans	10
TOPLAM	234

Tablo 2: Kurum Personelinin Eğitim Durumu

13. Kurumda görev yapan personelin; Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen yıllık hizmet içi eğitim programları kapsamında; Vardiya İşlemleri Eğitimi, Kuruma Kabul İşlemleri Eğitimi, Acil Afet ve Farkındalık Eğitimi, Sertifikalı İlk Yardım Eğitimi, Ambar İşlemleri Eğitimi, Açık Ceza İnfaz Kurumu Personeli Uzmanlaşma Eğitimi, Personel İşlemleri Eğitimi ve Temel Trafik Güvenliği Eğitimi aldığı öğrenilmiştir. Ayrıca, Kurum İdaresi tarafından hizmet içi eğitim kapsamında insan hakları kurs programının da verildiği ifade edilmiştir.

14. Kurumda, gündüz ve vardiyalı sistem olmak üzere 2 tip çalışma modelinin uygulandığı; gündüz mesai sisteminde çalışan personelin çalışma saatlerinin 08.00-17.00, vardiyalı sistemde çalışan personelin çalışma saatlerinin ise 08.00-20.00 ve 20.00-08.00 şeklinde olduğu aktarılmıştır.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

15. Kurumun kapasitesi 160 kişi, artırılmış kapasitesi ise 198 kişidir. Ziyaret tarihinde Kurumda 168 mahpus kayıtlıdır. Bunlardan 53'ü özel izinli³ olup ziyaret sırasında Kurumda fiilen bulunan mahpus sayısı 115'tir.

³ 5275 sayılı Kanun'un "Özel izin" başlıklı 95'inci maddesinde "Açık ceza infaz kurumlarında bulunanlarla kapalı ceza infaz kurumunda olup da açık ceza infaz kurumlarına ayrılmaya hak kazananlara, aileleriyle bağlarını sürdürmelerini veya güçlendirmelerini ve dış dünyaya uyumlarını sağlamak amacıyla kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet Başsavcılığının onayı ile üç ayda bir, yol hariç yedi güne kadar izin verilebilir.

16. Kurumda kadın mahpus ve yabancı mahpus bulunmamaktadır.

17. Kurumda, 6 hepatit (B), 5 kalp, 4 astım, 3 tansiyon, 1 diyabet, 1 kronik obstrüktif akciğer, 1 hepatit (C), 1 AIDS, 1 sifiliz hastası, 1 romatizma, 1 psikiyatrik rahatsızlığı bulunan, 1 omurga eğriliği bulunan ve geçirdiği kaza nedeniyle bacak kemiği kırığı bulunan 1 mahpus olmak üzere çeşitli sağlık sorunları bulunan toplam 28 mahpus bulunmaktadır⁴.

II. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

18. Kurum, 30.250 metrekare (m²) açık alan üzerine inşa edilmiş 2.395 m² kapalı alanda hizmet vermektedir.

19. Kurum binası 3 katlı olup idari bölümler ve mahpusların odalarının bulunduğu alan ara kapılarla birbirinden ayrılmıştır. Bodrum katta; çamaşırhane, berber, terzi ve personel yemekhanesi; zemin katta sorumlu başmemurluk, vardiya başmemurluğu, anons ve merkezi yayın odası, diş hekimi ve muayene odası, revir birimi, psikososyal servis birimi, ambar birimi; birinci katta ise idare ve gözlem kurulu sekreteryası, kurum müdürü odası, infaz birimi, personel kalemi, saymanlık birimi, idare memuru odası ve eğitim servisi odası bulunmaktadır.

20. Mahpusların odaları zemin kat ve birinci katta yer almaktadır. Kurumda, mahpusların yatakhane olarak kullandığı toplam 14 oda bulunmaktadır. Bu odalardan 12'si 25 m², 1'i 34 m² ve 1'i 50 m² büyüklüğündedir. 25 m²'lik koğuşların 6'sı 12 kişilik, 6'sı 14 kişilik, 34 m²'lik koğuş 20 kişilik, 50 m²'lik koğuş ise 22 kişilik kapasiteye sahiptir.

21. Mahpusların yatakhane olarak kullandıkları odalarda bulunan pencerelerle doğal aydınlatma ve havalandırmanın sağlandığı ancak koridorlarda yer alan üzeri açık ayakkabılıklar nedeniyle havalandırma açısından pencerelerin yetersiz kaldığı gözlemlenmiştir.

22. Isınma, kömür yakıtı kullanılan kalorifer sistemi ile sağlanmaktadır. Odalarda ve koridorlarda yeterli büyüklükte ve sayıda kalorifer peteği bulunduğu görülmüştür. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde ısınma konusunda sorun yaşanmadığı ancak ısınma sisteminin kullanıldığı periyotta bahçe alanında yoğun is görüldüğü ifade edilmiştir. İdare ile yapılan

(Ek cümle:14/4/2020-7242/39 md.) Hastalık veya doğal afet gibi zorunlu hâllerde bu izinler birleştirilerek kullanılabilir." hükmü yer almaktadır.

⁴ Bir mahpusun birden fazla kronik hastalığı olduğu durumlar söz konusudur. Öte yandan Kurumda bulaşıcı hastalığı olduğu tespit edilen mahpusların diğer mahpuslardan izole edilerek bulaşıcı hastalıklar için tahsis edilmiş olan ayrı bir koğuşta barındırıldığı, diğer mahpuslar tarafından herhangi bir baskı veya onur kırıcı davranışa maruz kalmamaları için bulaşıcı hastalığın nevinin gizli tutulduğu bilgisi edinilmiştir.

görüşmede, kömür kullanımını sonucunda açığa çıkan atık maddenin bacalardan tahliyesinde kullanılan filtrenin yüksek maliyetli olması nedeniyle temin edilemediği ifade edilmiştir.

23. Odalarda her mahpusun kendisine ait yatak, yastık, nevresim ile battaniyesinin olduğu ve mahpus sayısı kadar dolabın bulunduğu görülmüştür.

24. Kurumda mahpusların ortak kullanımına tahsis edilen alanlarda; A Blok (zemin kat) içerisinde 4 adet banyo ve 4 adet tuvalet, B Blok (birinci kat) içerisinde 4 adet banyo ve 4 adet tuvalet, ortak yaşam alanlarında ise 4 adet tuvalet olmak üzere toplam 8 adet banyo ve 12 adet tuvalet bulunduğu görülmüştür. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde, banyo ve tuvalet sayısının yetersiz olduğu; hijyen koşullarının yeterli düzeyde sağlanamadığı, alanların erişilebilirlik standartlarına uygun olmadığı; sıcak su kullanım süresinin yetersiz kaldığı, banyo perdelerinin yıpranmış olması nedeniyle mahremiyetin tam olarak sağlanamadığı ve söz konusu alanların tadilata ihtiyaç duyduğu ifade edilmiştir. Yapılan incelemelerde banyo ve tuvalet alanlarında hijyen, mahremiyet ve erişilebilirlik koşullarının yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür.

25. İdare ile yapılan görüşmede, suyun kireçli olması nedeniyle su ısıtma sisteminde teknik sorunlar yaşandığı ve bu durumun sıcak su teminini olumsuz etkilediği, yıpranmış banyo perdeleri yerine sürgülü kapı takılmasına yönelik gerekli işlemlerin başlatılacağı bilgisi verilmiştir.

26. Kurumda, engelli mahpusların tutulma sürelerinin kısa olduğu, engelli mahpuslar özelinde alt ranza veya alt kat odalarına yerleşim, yardımcı hükümlü görevlendirilmesi ve gerektiğinde hasta ile yaşlı hükümlülere yardım etmesi için ücretli iç hizmet görevlendirilmesi gibi bireysel tedbirler uygulandığı bilgisi verilmiştir. Ziyaret tarihinde, Kurumda engelli mahpus bulunmadığı öğrenilmiştir.

27. Kurum İdaresi tarafından odaların ve ortak alanların genel temizliğinin, kurum içi hizmetlerde çalışan mahpuslarca yapıldığı ifade edilmiştir. Odaların temizliğinin haftada 1 ve ortak alanların temizliğinin ise günlük olarak İdare tarafından temin edilen temizlik malzemeleriyle mahpuslarca yapıldığı bilgisi verilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde söz konusu temizlik uygulaması teyit edilmiştir. İncelemeler sırasında odaların ve ortak alanların temiz ve düzenli olduğu görülmüştür.

28. Kurum çamaşırhanesinde, 3 adet çamaşır ve 3 adet kurutma makinesi bulunduğu görülmüştür. Mahpusların battaniye, yastık ve nevresimlerinin ücretsiz olarak yıkandığı, kıyafet yıkama ve kurutma işlemlerinin ücreti mukabilince yerine getirildiği öğrenilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde, söz konusu uygulama teyit edilmiş olup ihtiyaç halinde çamaşırın elde yıkınmasına imkân tanındığı belirtilmiştir.

29. Kurumda bulunan berberhanede, sterilizasyon aleti ile temizlik ve hijyen malzemelerinin bulunduğu, kullanılan aletlerin temiz tutulduğu görülmüştür. Havluların gūnaşırı temizlendiği, talep edenlere tek kullanımlık havlu verildiği öğrenilmiştir. Berberhanenin 3 haftalık döngüyle çalıştığı, birinci hafta pazartesi, salı ve çarşamba günleri A bloktaki (zemin kat) mahpuslara, perşembe ve cuma günleri personele; ikinci hafta pazartesi, salı ve çarşamba günleri B bloktaki (birinci kat) mahpuslara, perşembe ve cuma günleri personele; üçüncü hafta ise tamamen personele hizmet verdiği bilgisi edinilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar berberhane hizmetlerinden yararlanma hususunda herhangi bir problem yaşamadıklarını ifade etmişlerdir.

30. İdare tarafından sunulan bilgi ve belgelerin incelenmesinden, Kurumda ayda 1 defa haşere ve kemirgen ilaçlaması yapıldığı anlaşılmıştır.

31. Kurum koridorlarında, içinde kullanıma uygun ve son kullanım tarihleri geçmemiş yangın tüpleri bulunan ve muhtemel bir yangın durumunda yapılması gerekenlerin yazılı olduğu yangın teçhizat dolapları, yangın sensörleri ve yangın panolarının bulunduğu görülmüştür.

32. Kurumda, ... güvenlik kamerası bulunmakta olup, ... görüntülenmektedir. Odalarda mahremiyet nedeniyle kamera bulunmamaktadır. ... kör nokta bırakılmayacak şekilde izlendiği ve kayıtların saklama süresinin yaklaşık ... olduğu tespit edilmiştir. Kamera odasında her vardiyada 2 personel olmak üzere sürekli görevli personel bulunduğu öğrenilmiştir.

B. Yönetim ve Personelin Tutumu

33. Kurum İdaresi, mahpusların Kuruma kabulü sırasında elle üst ve eşya araması yapıldığını belirtmiştir. Kurumda bulundurulması yasak olan madde ya da eşyaların bulunduğuna dair makul ve ciddi emarelerin bulunması ve kurumun en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde, mevzuatta öngörülen usullere uygun olarak detaylı arama yapıldığı ifade edilmiştir. Ayrıca Açık Ceza İnfaz Kurumuna Teslim Olma Belgesi'nin incelendiği, kimlik tespitlerinin yapıldığı, Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) sistemi üzerinden dosya numarası oluşturulduğu, Eşkâl Bilgi Formu'nun doldurulduğu ve parmak izlerinin alınarak parmak izi kayıt belgesinin düzenlendiği bildirilmiştir. Mahpuslar hakkında İlk Görüşme Formu doldurularak genel sağlık durumları, kronik rahatsızlıkları, aile bilgileri ve daha önce aldıkları tedavilere ilişkin bilgilerin temin edildiği, bu bilgilerin revir birimi ile paylaşıldığı, bununla birlikte Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF)'in doldurulduğu, Kuruma kabul

muayenelerinin yapıldığı ve İdare ve Gözlem Kurulu kararı doğrultusunda odalarına yerleştirildikleri bilgisi verilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından Kuruma kabul prosedürleri teyit edilmiş, bir sorun yaşanmadığı belirtilmiştir.

34. Sayımların⁵; sabah 08.00 ve akşam 20.00 saatlerinde vardiya değişimlerine müteakip, ara sayımların 13.00-16.00 saatleri arasında sayım alanında ayakta ve gece 24.00 saatinde ise kişilerin yataklarından kaldırılmaksızın yüzlerinin görülmesini sağlayacak şekilde gerçekleştirildiği; söz konusu işlemlerin güvenlik ve gözetim servisi görevlilerinden oluşan ekipler tarafından yürütüldüğü belirtilmiştir. Bu konuda görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından bir şikâyet iletilmemiştir.

35. Kurumda dilekçelerin, görevli personel tarafından sabah sayımı sırasında toplandığı ifade edilmiştir. Toplanan dilekçelerin nöbetçi müdür, sorumlu infaz ve koruma başmemuru ile evrak tasnifinden sorumlu infaz ve koruma memurundan oluşan komisyon tarafından incelendiği, konularına ve dağıtımına göre tasnif kaşesi basılarak ilgili birimlere sevk edildiği bilgisi alınmıştır.

36. Kurum dışına yazılan dilekçelerde, üst yazının tarih ve sayısının dilekçe çıkış numarası olarak verildiği ve bu numara üzerinden mahpusların dilekçelerinin akıbeti hakkında bilgilendirildiği bildirilmiştir. Mahpuslar tarafından, dilekçelerin toplanması ve ilgili makamlara iletilmesi hususunda herhangi bir sorun yaşanmadığı ifade edilmiştir.

37. Yapılan görüşmelerde mahpuslar, kendilerine yönelik işkence veya kötü muamele teşkil edebilecek herhangi bir davranışın uygulanmadığını, genel olarak İdare ve Kurum personelinin tutum ve davranışlarından memnun olduklarını belirtmişlerdir. Ziyaret Heyeti tarafından da işkence veya kötü muamele teşkil edebilecek herhangi bir davranış ya da bulguya rastlanmamıştır. Ayrıca, son 1 yıl içerisinde mahpuslar tarafından işkence ve kötü muamele iddiasına ilişkin olarak yetkili makamlara yapılmış herhangi bir şikâyet veya başvurunun bulunmadığı anlaşılmıştır.

⁵ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım” başlıklı 34’üncü maddesinin altıncı fıkrasında “Sayımlar, 10uncu maddede belirtilen görevliler tarafından, dörtlü vardiya hizmetinin uygulandığı kurumlarda sabah, akşam ve gece olmak üzere günde üç kez, diğer vardiya hizmetlerinin uygulandığı kurumlarda ise her vardiya değişiminde yapılır.” hükmü yer almaktadır.

C. Beslenme

38. Kurumdaki yemeklerin haftalık yemek listesine göre hazırlandığı ve mahpuslar ile personelin aynı yemekleri tükettiği belirtilmiştir.

39. Hazırlanan haftalık yemek listesinin aşçı, ambar birimi personeli ve idare memurları tarafından hazırlandığı ifade edilmiştir. Kurumda bir diyetisyenin görev yapmadığı, ziyaret tarihinde Kurumda özel diyet programına uyması gereken mahpus bulunmadığı ve özel beslenme ihtiyacı olması durumunda iaşe bedeline denk öğünler hazırlandığı bilgisi edinilmiştir.

40. Ziyaret Heyeti tarafından mutfak, kantin, soğuk hava ve kuru bakliyat depoları incelenmiş, bu alanların temiz olduğu, ürünlerin saklama koşullarına uygun bir şekilde muhafaza edildiği görülmüştür.

41. Yapılan incelemede yemek numunelerinin mevzuata⁶ uygun olarak 72 saat süreyle saklandığı ve önceki günlere ait yemek numunelerinin de mutfakta bulunduğu görülmüştür.

42. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde yemeklerin genel olarak lezzetli olduğu ancak porsiyonların yeterli olmadığı belirtilmiştir.

43. Ziyaret Heyeti tarafından öğle yemeği Kurum yemekhanesinde yenilmiş, yemeklerin lezzetli ve doyurucu olduğu, yemekhanenin temiz olduğu gözlemlenmiştir. Haftalık yemek listeleri incelendiğinde, yemeklerin yeterli çeşitlilikte olduğu, meyve ve sebzenin sıkça verildiği görülmüştür.

44. Kantinde gerçekleştirilen incelemede, kantine birden fazla marka ve türde ürün getirilerek çeşitliliğin sağlandığı, son kullanma tarihi geçen ürün bulunmadığı ve ürün fiyatlarının piyasa koşullarına göre uygun olduğu görülmüştür. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde kantinde düşük kalorili diyet ürünlerin satışa sunulması talep edilmiştir.

45. İdare tarafından içme suyu olarak şebeke suyunun kullanıldığı ve suyun içilebilir nitelikte olduğu, günlük kullanım için ise kuyu suyunun kullanıldığı ifade edilmiştir. İncelenen belgelerden ziyaret tarihinden önceki son su analizinin Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından 17/2/2025 tarihinde yapıldığı ve suyun 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e uygun

⁶ 26/9/2008 tarihli ve 27009 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik’in “Üretim, işleme, dağıtım aşamalarına dair işyeri sorumlulukları” başlıklı 8’inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde; “Kamu-özel kurum ve kuruluşları ile mahallinde üretilerek toplu tüketime sunan işyerleri ve yemek fabrikaları, ürettiği yemek partisinin her çeşidinden alınan bir örneği 72 saat uygun koşullarda saklamakla yükümlüdür” hükmü yer almaktadır.

bulunduğu anlaşılmıştır. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde içme suyu ihtiyaçlarını şebeke suyu veya kantinden satın alınan ambalajlı sular ile sağladıkları ifade edilmiştir.

D. Sağlık Hizmetleri

46. Kurum Sağlık servisinin⁷, revir birimi ve diş sağlığı birimi olmak üzere 2 bölümden oluştuğu görülmüştür.

47. Revir biriminde, 3 sağlık memuru, 1 hemşire ve 1 infaz ve koruma memuru tarafından 08.00–17.00 saatleri arasında hizmet verildiği bilgisi alınmıştır. Sağlık muayenelerinin, haftada 2 yarım gün Kuruma gelen aile hekimi tarafından gerçekleştirildiği, muayene sonucunda ileri tetkik ve tedaviye ihtiyaç duyulduğuna karar verilen mahpusların bir üst basamak sağlık kuruluşuna sevk edildiği, bu sevklerde Kuruma ait aracın kullanıldığı, acil müdahale gerektiren hâllerde ise 112 Acil Çağrı Merkezi aracılığıyla mahpusların en yakın sağlık kuruluşuna sevklerinin sağlandığı; aynı zamanda görevli hekim veya sağlık memuru tarafından icap nöbeti tutulduğu belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde, hastaneye sevklerin infaz ve koruma memurlarının gözetiminde ve kelepçe takılmadan gerçekleştirildiği, acil durumlarda ivedi bir şekilde sağlık hizmetlerine erişim sağlayabildikleri ifade edilmiştir.

48. Ziyaret Heyetinde görevli hekim tarafından yapılan incelemede revir biriminde, tansiyon aleti, ateş ölçer, oksijen tüpü, defibrilatör, sedye, paravan ve acil müdahale çantasının mevcut ve içerisinde yer alan malzemelerin tam olduğu ifade edilmiştir.

49. Mahpusların muayene taleplerinin dilekçe ile alındığı ve aynı gün dilekçelerin değerlendirilerek muayenelerin yapılmasını sağlamak üzere planlama yapıldığı, hastaneye sevki gereken mahpuslar için Sağlık Bakanlığı Merkezi Hekim Randevu Sistemi kullanılarak randevu alındığı öğrenilmiştir. Mahpuslar ile yapılan görüşmelerde kronik hastalığı olan mahpusların muayene ve ilaçlarının temininde sorun yaşanmadığı, ilaç kullanan kişilere ilaçların imza karşılığı verildiği, kontrollerinin ise 3 aylık periyotlarla yapıldığı belirtilmiştir.

50. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde Kuruma kabul edildikleri tarihte koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında muayene ve tedavi işlemlerinin yapıldığı öğrenilmiştir.

⁷ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in “Sağlık servisi” başlıklı 13’üncü maddesinin birinci fıkrasında “Sağlık servisi; kurumda koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini cezaevi tabibinin başkanlığında yerine getiren servistir. Sağlık servisinde; cezaevi tabibi, diş tabibi, eczacı, veteriner, diyetisyen, sağlık memuru, hemşire ve hayvan sağlık memuru görev yapar.” hükmü yer almaktadır.

51. İdare tarafından son 1 yılda revir birimi tarafından gerçekleştirilen muayene ve işlem sayısının 2.740 ve hastaneye sevki yapılan mahpus sayısının 1.511 olduğu bilgisi verilmiştir.

52. Revir biriminde, her mahpus için hasta dosyası düzenlendiği görülmüştür. Sondajlama usulü ile yapılan incelemede dosyaların içeriğinde, ilk muayene formları, hastane muayene notları, yazılan reçeteler, işyurdunda çalışan mahpuslara ait hastane muayene formlarının ve portör muayene formlarının yer aldığı görülmüştür.

53. Muayene odasında 1 adet yatak ile gerekli tıbbi teçhizat ve temel sağlık cihazı ünitesi bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından gerçekleştirilen incelemede, başta psikiyatrik ilaçlar olmak üzere revirde tutulan ilaçların kilitli dolaplarda, isme göre ayrılmış halde saklandığı ve ilaçların mahpuslara hafta içi tedavi saatinde revir personeli tarafından, hafta sonu ise vardiya başmemurları tarafından imza karşılığı kontrollü bir şekilde verildiğine dair çizelge tutulduğu görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede bazı ilaçların son kullanma tarihinin geçtiği tespit edilmiştir.

54. Kurumda skabiyez (uyuz) hastalığı teşhisi olan kişilerin karantinaya alındığı, iyileşme sonrasında yatağının değiştirildiği, eşyalarının yüksek derecede yıkandığı bilgisi edinilmiştir.

55. Revirde ağız ve diş sağlığı için kullanılan diş ünitesinin ve temel diş tedavilerinin (dolgu, çekim, diş taşı temizliği) yapılabildiği bir diş sağlığı birimi mevcuttur. Diş hekimin dolgu, diş çekimi ve diş taşı temizliği işlemlerini Kurum bünyesinde gerçekleştirdiği; laboratuvar işlemleri, protez uygulamaları, cerrahi diş çekimi ve kanal tedavisi gerektiren vakaların hastaneye sevk edilerek tedavi süreçlerinin yürütüldüğü; Kurumun fiziki yapısının yetersiz olması nedeniyle radyolojik görüntüleme (film çekimi) işlemlerinin hastane sevki yoluyla yaptırıldığı; öte yandan diş hekimi tarafından mahpuslara yönelik ağız ve diş hijyeni eğitimi verildiği öğrenilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde diş çekimi ve dolgu gibi diş sağlığı hizmetlerini Kurumda alabildikleri, ileri tetkik ve tedavi gerektiren işlemler için hastaneye sevk edildikleri öğrenilmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

56. Psikososyal serviste; 1 psikolog ve 2 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. İdare ile yapılan görüşmelerde, mahpuslara yönelik iyileştirme faaliyetleri kapsamındaki çalışmaların verimli planlanması açısından sosyal çalışmacıya ihtiyaç duyulduğu bilgisi verilmiştir. Psikososyal servisin mevcut personel yapısı dikkate alındığında, mahpus sayısı ve

bireysel görüşme ihtiyaçları karşısında iş yükünün arttığı, bu durumun hizmetlerin planlanması ve uygulanmasında zaman kısıtı oluşturabileceği, mahpuslara yönelik bireysel görüşme, grup çalışması ve iyileştirme programlarının yürütülmesinde sosyal inceleme, raporlama ve takip süreçlerinin önem arz ettiği; bu kapsamda sosyal çalışmacı istihdamının hizmetlerin bütüncül yürütülmesine katkı sağlayabileceği; servis faaliyetlerinin daha sistematik ve sürdürülebilir şekilde yürütülebilmesi amacıyla personel kapasitesinin güçlendirilmesine ihtiyaç duyulduğu anlaşılmıştır.

57. Yapılandırılmış Ruhsal Değerlendirme ve Bireysel Müdahale Programı kapsamında, Kuruma ilk kabulü yapılan mahpuslarla 3 gün içinde görüşme yapılarak ARDEF doldurulduğu ve psikolog tarafından düzenli olarak bireysel görüşmeler yapıldığı ifade edilmiştir. Mahpusların psikolog ile görüşme taleplerini dilekçe ile ilettiklerinde ayrıca dilekçe olmadan da herhangi bir zamanda psikososyal servise gelerek psikologla görüşebildikleri bilgisi verilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde, mahpuslar psikoloğa ulaşmakta sorun yaşamadıklarını iletmişlerdir.

58. İşyurdunda çalışan mahpuslar için psikolog tarafından rapor hazırlandığı ancak söz konusu mahpusların gün içerisinde işyurdu faaliyetlerinde buldukları için grup çalışması yapılamadığı belirtilmiştir.

59. Denetimli serbestlik ve koşullu salıverilme kararlarının alınması öncesinde hazırlanan risk değerlendirmesi için psikososyal serviste görüşme yapıldığı öğrenilmiştir.

60. Mahpusların psikiyatrik nedenlerle hastaneye sevkinin gerektiği durumlarda, psikolog tarafından ön görüşme yapılmasının ardından hekim tarafından sevkin gerçekleştirildiği öğrenilmiştir.

61. Kurumda son 1 yıl içerisinde kendine zarar verme ve intihar davranışı görülmediği, açlık grevi veya ölüm orucuna giren mahpus bulunmadığı bilgisi alınmıştır.

F. Sosyal, Kültürel, Mesleki, Eğitsel ve Sportif Etkinlikler

62. Eğitim ve öğretim servisinde, 2 öğretmen ve 2 infaz ve koruma memuru, manevi rehberlik servisinde, 1 vaiz ve 1 infaz ve koruma memuru, kütüphanede ise 1 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır.

63. Kurumda yaygın ve örgün eğitim çalışmaları, uzaktan eğitim çalışmaları, dini gelişim ve manevi rehberlik çalışmaları, okuma alışkanlığı kazandırma çalışmaları ile mesleki ve teknik eğitim çalışmalarının yürütüldüğü belirtilmiştir.

64. Kurumda aktif olarak eğitim-öğretime devam eden mahpuslara ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

ÖĞRENİM KADEMESİ	KİŞİ SAYISI
Açık öğretim Ortaokulu	4
Açık öğretim Lisesi	38
Yüksek öğretim/örgün	20
TOPLAM	62

Tablo 3: Kurumda Eğitim-Öğretime Devam Eden Mahpuslara İlişkin Sayısal Veriler

65. Eğitimine aktif olarak devam eden açık öğretim lisesi ve ortaokulu öğrencisi mahpusların ders kitaplarının dilekçe ile talep edilmesi halinde halk eğitim merkezlerinden ücretsiz temin edilebildiği, örgün öğretime devam eden öğrencilerin ders materyallerinin ise kırtasiyelerden temin edildiği bilgisi edinilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde söz konusu uygulama teyit edilmiştir. Sınava girmesi gereken mahpusların kütüphanedeki bilgisayardan yararlanabildiği görülmüştür.

66. Kurum kütüphanesinde toplam 5.236 kitap bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından kütüphane incelenmiş, kitap sayısı ve çeşitliliğinin yeterli olduğu görülmüştür. Mahpusların Kurum Kütüphanesi dışında İl Halk Kütüphanesinden de faydalanabildikleri bilgisi verilmiştir. İdareden süre sınırlaması olmamakla birlikte, mahpusların aynı anda Kurum kütüphanesinden 3 adet, İl Halk Kütüphanesinden 2 adet olmak üzere toplam 5 adet kitap alabildiği bilgisi alınmıştır. Son 1 yıl içinde mahpusların Kurum Kütüphanesi ve İl Halk Kütüphanesinden toplam 2.906 adet kitaptan yararlandığı anlaşılmıştır.

67. Görüşülen mahpuslar, kitaba erişimde herhangi bir problem yaşamadıklarını ve kütüphanede çalışan görevlilerin tutumundan memnun olduklarını ifade etmişlerdir.

68. Manevi rehberlik servisinde mahpusların bireysel görüşme talebi olması halinde vaizin dini rehberlik yaptığı, ayrıca her hafta vaiz tarafından konferans verildiği öğrenilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde manevi rehberlik servisine erişimde bir problem yaşanmadığı bilgisi edinilmiştir.

69. Ziyaret Heyeti tarafından, Eğitim Servisince tutulan etkinlik cetveli incelenmiş ve Kurumdaki mahpuslara; Türk Mutfağı Kursu, Bağlama Kursu, Saça Şekil Verme Kursu, Sürü Yönetimi Kursu ve Seracılık Kursu gibi çeşitli kurslar verildiği görülmüştür.

70. Kurumda sosyal faaliyet olarak son 1 yıl içinde; spor müsabakası ve film izleme aktivitesi, satranç turnuvası, kitap okuma aktivitesi, dini bilgilendirme sohbetleri, özel gün ve

haftalar ile bayramlarla ilgili sohbetleri de içeren faaliyetler yapıldığı öğrenilmiş olup mahpuslarla yapılan görüşmelerde söz konusu etkinliklere katılım sağladıkları, fakat bu etkinliklerin çeşitliğinin ve sıklığının artırılmasına ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir.

71. Kurumda kapalı ve açık spor sahasının mevcut olmadığı, ortak yaşam alanlarında voleybol, basketbol ve masa tenisi etkinlikleri yapıldığı, ortak yaşam alanlarında süre bazında herhangi bir sınırlama bulunmadan gece yatma zamanları, sayım ve kurum iyileştirme faaliyetleri süreleri dışında mahpusların talep ve planlamaları doğrultusunda istifade edebildikleri bilgisi edinilmiştir.

72. Mahpusların gün içerisinde vakit geçirdikleri bahçenin düzenli ve bakımlı olduğu, bahçe içerisinde üzeri plastik malzeme ile kaplanmış içerisinde masa ve sandalyelerin bulunduğu bir alanın yer aldığı görülmüştür. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde, yaz aylarında zaman geçirilecek yeterli alan bulunmaması nedeniyle bu alanı kullandıkları, üzeri plastik malzeme ile kaplanmış olması nedeniyle sıcağa maruz kaldıkları ifade edilmiştir. İdare ile yapılan görüşmede ise ortak yaşam alanlarından gece yatma zamanı, sayım ve Kurum iyileştirme faaliyetleri dışında herhangi bir süre sınırı olmaksızın, mahpusların kendi istek ve planlamaları doğrultusunda faydalanabildikleri bilgisi edinilmiştir.

73. İdare tarafından, mahpuslara yönelik iyileştirme faaliyetleri kapsamında halı saha yapılması yönünde Bingöl İl Özel İdaresi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğünden talepte bulunulduğu belirtilmiştir.

G. Dış Dünya ile İletişim

74. Kurumda kapasitesi 55 kişi olan açık görüşler için ayrılmış bir alan bulunduğu ve bu alanın fiziki açıdan yeterli olduğu görülmüştür.

75. Kurum İdaresi tarafından açık görüş için bir çizelge oluşturulduğu, çizelgeye göre cumartesi günleri her bir koğuş için 50 dakikalık açık görüş⁸ planlaması yapıldığı belirtilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar tarafından açık görüşlere ilişkin herhangi bir şikâyet alınmamıştır.

76. Kurumda toplam 20 adet ankesörlü telefon bulunmaktadır. İdare tarafından mahpusların, 08.00–23.00 saatleri arasında iyileştirme faaliyetleri ile sayım, arama gibi Kurum faaliyetleri dışında kalan sürede herhangi bir sınırlama olmaksızın ankesörlü telefonlardan her

⁸ 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik’in 18’inci maddesinin beşinci fıkrasında; “Çocuk kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklar ile açık ceza infaz kurumları ve çocuk eğitimevlerinde kalan hükümlüler görüşlerini her zaman açık görüş şeklinde yapar.” hükmü yer almaktadır.

gün serbestçe⁹ görüşme yapabildikleri belirtilmiş; mahpuslarla yapılan görüşmelerde de bu husus teyit edilmiştir. Ziyaret sırasında, mahpusların telefon görüşmesini yalnız olarak yaptıkları, infaz ve koruma memurlarının yapılan görüşmeleri duyamayacak uzaklıkta durduğu görülmüştür. İncelemeler kapsamında ankesörlü telefonlar test edilmiş ve bazı telefonların arızalı olduğu anlaşılmıştır.

77. Kurumda televizyon izlemek üzere tahsis edilmiş 1 televizyon salonu yer almakta, yatakhane olarak kullanılan odalarda ise televizyon bulunmamaktadır. Televizyon salonunun, mahpuslar tarafından aktif olarak kullanıldığı ancak kapasiteyi karşılayabilecek şekilde tasarlanmadığı görülmüştür. Yapılan görüşmelerde mahpuslar, televizyon kanallarının belirlenmesinde taleplerinin dikkate alındığını ancak bazı kanallara erişim sağlanamaması nedeniyle kanal sayısının yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemelerde TV kanal listesinde yer alan kanallardan bazılarının görüntülenemediği anlaşılmıştır.

78. Kurumda müstakil bir avukat görüşme odası bulunmadığı, avukat görüşmelerinin, müsaitlik durumuna göre mahkûm kabul işlemlerinin yapıldığı nizamiyede veya kütüphanede gerçekleştirildiği bilgisi edinilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde mahremiyetin sağlandığı bir avukat görüşme odasının oluşturulması yönünde talepler iletilmiştir.

H. İşyurtları ve Çalışma Koşulları

79. Kurumda işyurdu faaliyetleri kapsamında seracılık, çamaşırhane, kantin, çay ocağı, temizlik işleri, fırın ve marangoz atölyelerinin bulunduğu bilgisi edinilmiştir. İncelenen belgelerden Kurum çay ocağında 5, Bingöl Adalet Sarayı çay ocağında 9, Bingöl İl Özel İdaresi temizlik işlerinde 11, seracılık iş kolunda 1, fırıncılık iş kolunda 4, çamaşırhane iş kolunda 1 mahpusun istihdam edildiği görülmüştür.

80. Atölyelerde çalışan mahpusların, Kurumda iyileştirme faaliyetlerine de katılmak suretiyle İdare ve Gözlem Kurulunun olumlu kararı üzerine ilgili atölyede görevlendirildiği ifade edilmiştir. İşyurdu faaliyetlerinde çalıştırılacak mahpusların öncelikle sağlık taramalarının yapıldığı, çalışmaya engel bir durumlarının bulunup bulunmadığının kontrol edildiği, sağlığı elverişli olanların mesleki bilgi ve işin gerektirdiği nitelikleri karşılayıp karşılamadıklarının değerlendirildiği, bu değerlendirmeler sonucunda çalıştırılmalarına karar

⁹ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 74'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında; "Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlüler, ücretli telefonlarla sesli veya görüntülü olarak serbestçe görüşme yapabilirler." hükmü yer almaktadır.

verildiği, ayrıca Kurum disiplinine ve kurallarına uyumları, verilen görevleri yerine getirme durumları ile gelir düzeylerinin de göz önünde bulundurulduğu belirtilmiştir.

81. İşyurtlarının, hafta içi 08.00–17.00 saatleri arasında faaliyet gösterdiği, 1 saat dinlenme molası ve 1,5 saat öğle molası verildiği, mevsim şartlarına göre çalışmaların İşyurdu Yönetim Kurulu kararıyla uygun görülen başka gün ve saatlere çekilebildiği ifade edilmiştir.

82. Kurumda iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme yapıldığı; işyurtlarında çalışan mahpuslar ile çalışmaya hazır diğer mahpuslara yönelik olarak iş sağlığı ve güvenliği alanında kurslar düzenlendiği; mahpusların çalıştıkları alanlarda iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin bilgilendirici ve uyarıcı işaret ile levhaların bulunduğu; ayrıca atölye, mutfak ve fırın gibi çalışma alanlarında görevlendirilecek mahpuslara işe başlamadan önce iş sağlığı ve güvenliği onay belgesinin imzalatıldığı bilgisi verilmiştir. İncelenen bilgi ve belgelerden söz konusu uygulama teyit edilmiştir.

83. Kurumda işyurtlarında çalışan mahpuslar için tutulan puantaj cetvelinde¹⁰ mahpusların çalışma ücretlerini mevzuata uygun olarak puantaj usulüne göre aldıkları ve sosyal güvenlik kayıtlarının tutulduğu görülmüştür.

84. Görüşülen mahpuslar, genel olarak çalışma saatlerinin uygun olduğunu, sigortalarının yapılması ve ücretlerinin yatırılması konusunda herhangi bir sorun yaşamadıklarını ve mola sürelerinin yeterli olduğunu ifade etmişlerdir.

III. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

85. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum Müdürünün ve Kurum personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

¹⁰ 27/12/2005 tarihli ve 26036 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu ve İşyurtlarının İdare ve İhale Yönetmeliği'nin "Hükümlülerin kurum dışında çalıştırılması" başlıklı 22'nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında "Ücretin tahakkukunda, günlük olarak tutulacak puantaj cetveli esas alınır. Puantaj cetvelinde çalışmanın yapıldığı tarih, çalıştırılan hükümlünün adı ve soyadı ile imzasına yer verilir. Puantaj cetveli, işveren temsilcisi ile işyurdu veya kurum yetkilisi tarafından görevlendirilecek personel tarafından müştereken, 2 nüsha olarak düzenlenir. Cetvelin bir nüshası işverence, diğer bir nüshası ise işyurdu müdürlüğü veya kurum yetkilisince muhafaza edilir." hükmü yer almaktadır.

B. Tavsiyeler

1) Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

86. Koridorlarda kullanılmak üzere kapalı ayakkabı dolaplarının temin edilmesi,

87. Doğal havalandırmanın etkin şekilde sağlanabilmesi amacıyla pencere sayısının artırılmasına yönelik gerekli iyileştirmelerin yapılması,

88. Banyo ve tuvalet alanlarının mahpusların mahremiyetini sağlayacak şekilde düzenlenmesi, bu alanlarda erişilebilirlik standartları gözetilerek gerekli tadilatların yapılması ve azami hijyen koşullarının sağlanmasına yönelik düzenli kontrollerin gerçekleştirilmesi ile tuvalet ve banyo sayısının mahpus sayısı ile orantılı olacak şekilde artırılması, bu alanlara kesintisiz erişimin temin edilmesi ve mahremiyet koşullarının güçlendirilmesine yönelik gerekli planlama ve düzenlemelerin yapılması¹¹,

89. Sıcak su kullanım sürelerinin arttırılması yönünde gerekli düzenlemelerin yapılması,

90. Kömür kullanımının bahçede oluşturduğu isi en aza indirmek için bacalara filtre takılması,

91. Kamera kayıt sürelerinin arttırılması,

92. Revir biriminde tutulan ilaçların son kullanma tarihlerinin düzenli olarak takip edilmesi,

93. Yemek porsiyonlarının artırılması taleplerinin dikkate alınması,

94. Özel beslenme ihtiyacı olan mahpusların yemek menülerinin hazırlanmasında uzman desteği alınması,

95. Kantinde düşük kalorili diyet ürünlerin satışa sunulması,

96. Açık ceza infaz kurumlarının, hükümlülerin tahliyesinden önceki son aşamayı teşkil etmesi ve bu sürecin topluma yeniden kazandırma bakımından kritik bir fonksiyona sahip olması; tahliye sonrasında ise idarenin müdahale imkânının büyük ölçüde denetimli serbestlik tedbirleri ile sınırlı kalması ve bu aşamada grup çalışması niteliğindeki terapötik faaliyetlerin uygulanmasının fiilen mümkün olmaması hususları birlikte değerlendirildiğinde, kurumda görev yapan psikolog tarafından işyurtlarında çalışan hükümlülerin mesai saatleri de

¹¹ Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), *Ananyev ve Diğerleri/Rusya*, B.No.: 42525/07 ve 60800/08, 10/1/2012 para.158-159.

gözetilerek bu kişilerin psikososyal destek hizmetlerinden etkin biçimde yararlanabilmesini teminen grup çalışması programlarının hazırlanması ve uygulanmasına yönelik gerekli planlama ve organizasyonun yapılması,

97. Arızalı olan ankesörlü telefonların tamir edilmesi,

98. Televizyon yayınının iyileştirilmesi yönünde girişimlerde bulunulması ve kanal sayısının artırılması,

99. Müstakil bir avukat görüşme odasının oluşturulması¹²,
hususları tavsiye edilmektedir.

2) Bingöl İl Özel İdaresine Yönelik Tavsiye

100. Mahpuslara yönelik iyileştirme faaliyetlerine katkı sunacak halı saha yapımının sağlanması hususu tavsiye edilmektedir.

3) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

101. Psikososyal servis çalışmalarında verimliliğin artırılması için Kurumda sosyal çalışmacı görevlendirmesi yapılması hususu tavsiye edilmektedir.

¹² AİÖK, AİÖK Standartları, CPT/Inf (2002) 15, para.41: “Avukata erişim hakkı, avukatla özel konuşma hakkını da içermelidir.”